

ПРОПОЗИЦИЈЕ

ТАКТОНС 2024

Јавна медијска установа
“Радио-телевизија Војводине”

ЈАВНА МЕДИЈСКА УСТАНОВА
„РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА ВОЈВОДИНЕ“
Каменички пут 45, Петроварадин
Број:
Дана:

У складу са чланом 3. Правилника о организацији такмичења тонских снимака „Тактонс“ број 181 од 27.09.2019. године, Генерални директор Јавне медијске установе „Радио-телевизије Војводине“ (у даљем тексту: Организатор) доноси

ПРОПОЗИЦИЈЕ ТАКМИЧЕЊА ТОНСКИХ СНИМАКА „ТАКТОНС“ 2024

1. ОПШТИ ДЕО

1.1 НАЗИВ: ТАКТОНС

ТАКТОНС је међународно такмичење тонских снимака чији је носилац права јавни медијски сервис.

1.2 ОРГАНИЗАЦИЈА:

Такмичење организује Јавна медијска установа „Радио–телевизија Војводине“. Такмичење се одржава сваке друге године, последњег квартала, у трајању од 3 до 5 дана, у зависности од обима пријављеног такмичарског материјала, програма.

1.3 ЦИЉ ТАКМИЧЕЊА је да кроз приказ врхунских резултата двогодишње продукције омогући одговарајуће професионално вредновање достигнућа креативне примене технике у решавању програмских задатака у јавним сервисима.

Такмичење је ефикасан инструмент за проверу:

- продукционо-техничке ситуације у оквиру сопствене куће,
- контролу и побољшање квалитета снимака на основу јединствених субјективних и објективних мерила за оцењивање квалитета,
- утврђивање оптималне стандардизације звучне контроле,
- побољшање технологије рада у техници снимања звука за Радио и Телевизију,
- даље развијање метода вредновања, са циљем да се постигне што боља објективност,
- поштовање стилских претпоставки у остварењу звучне слике,
- реализацију сложених уметничких и тонско-техничких остварења,
- доприноса у оквиру међустудијске и међународне размене програма.

1.4 Право учешћа на такмичењу имају снимци чији је носилац права јавни медијски сервис, који су снимљени у периоду између одржавања два ТАКТОНС-а и који су објављени на програмима јавног медијског сервиса. Под појмом носилац права подразумева се да је снимак настао у сопственој продукцији јавног медијског сервиса или је снимак настао по наруџбини и за потребе јавног медијског сервиса.

- 1.4.1 БРОЈ И ТРАЈАЊЕ СНИМАКА који се могу пријавити за такмичење прописан је и ограничен.
- 1.4.2 ПРИЈАВЕ УЧЕШЋА Јавни медијски сервиси су дужни обавити најмање 30 (тридесет) дана пре објављеног почетка такмичења (формулар – пријава)
- 1.4.3 ТАКМИЧАРСКИ СНИМАК треба послати 30 (тридесет) дана пре почетка такмичења. Пријаве и снимке припеле по истеку прописаних рокова неће се узимати у обзир.
- 1.4.4 ИЗБОР СНИМАКА који се пријављују за такмичење обавља се интерно у јавним медијским сервисима уз препоруку да се примењују параметри за оцењивање који су дефинисани Пропозицијама ТАКТОНС-а.
- 1.4.5 ЗА ТАКМИЧЕЊЕ се не могу пријавити снимци који су већ раније конкурисали или учествовали на овом такмичењу. Изузетак чине снимци на које се односи тумачење тачке 2.3 ових Пропозиција.
- 1.4.6 ОРГАНИЗАТОР може да одлучи о гостовању познатих тон-мајстора, предавача и програмских радника из земље и иностранства ради приказа снимака изван конкуренције или размене искуства.
- 1.4.7 ОРГАНИЗАТОР приспелим радовима додељује шифру и прави распоред слушања. Редослед слушања снимака у појединој категорији одређује се по случајном избору, непосредно пре слушања.

2. ПОДЕЛА ПРОГРАМА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ/СЛУШАЊЕ

- 2.1 СНИМЦИ ПРИЈАВЉЕНИ за такмичење по свом карактеру, садржају или области коју третирају, морају припадати неком од следећих жанрова:

У КОНКУРЕНЦИЈИ РАДИО

а) КЛАСИЧНА МУЗИКА.....	4 (четири)	категорије
б) ЗАБАВНА МУЗИКА.....	4 (четири)	категорије
в) НАРОДНА МУЗИКА.....	4 (четири)	категорије
г) ГОВОРНИ ПРОГРАМ.....	2 (две)	категорије

У КОНКУРЕНЦИЈИ ТЕЛЕВИЗИЈА

а) МУЗИЧКИ СНИМЦИ	1 (једна)	категорија
б) РЕПОРТАЖА.....	1 (једна)	категорија
в) ТВ ДРАМА И ФИЛМ.....	1 (једна)	категорија
г) СЕРИЈСКИ ИГРАНИ ПРОГРАМИ.....	1 (једна)	категорија
д) ЈАВНА ИЗВОЂЕЊА.....	2 (две)	категорије

- 2.2 ТАКМИЧЕЊЕ ће се прогласити пуноважним само ако је пријављено најмање 3 (три) различита Јавна медијска сервиса са минимум по једним снимком у категорији.
- 2.3 УКОЛИКО БРОЈ пријављених снимака тј. број Јавних медијских центара не достиже прописану вредност (три), жанр-категорија губи такмичарски карактер. Пријављени такмичари задржавају право да их следећи пут поново кандидују за исто такмичење, чиме се примењује изузеће члана 1.4.5 ових Пропозиција. Ако се такмичарска категорија не одржи, следећи пут Јавни медијски сервис који су имали снимке у конкуренцији могу конкурисати и са тим снимком.

3. УСЛОВИ ЗА ТАКМИЧАРСКЕ СНИМКЕ

- 3.1 Исти снимак не може бити пријављен у две категорије.
- 3.2 У оквиру категорије (Радио, ТВ) Тонмајстор/дизајнер звука или група аутора Тон мајстори/дизајнери звука, може да пријави само један снимак.
- 3.3 УНУТАР ЖАНРОВА снимци се деле на следеће категорије:

РАДИО:

Класична музика

- Ц1** – солистичка, мали састави (8+1) - без публике
- Ц2** – камерни оркестри, велики састави, хорови и оркестри - без публике
- Ц3** – солистичка, мали састави (8+1) - јавно извођење са публиком
- Ц4** – камерни оркестри, велики састави, хорови и оркестри - јавно извођење са публиком

Поп , рок, џез ...

- П1** – мали састави (8+1) - без публике
- П2** – велики састави и оркестри - без публике
- П3** – мали састави (8+1) - јавно извођење са публиком
- П4** – велики састави и оркестри - јавно извођење са публиком

Народна, етно и ворлд

- Ф1** – мали састави и ансамбли (8+1) - без публике
- Ф2** – велики састави и оркестри - без публике
- Ф3** – мали састави и ансамбли (8+1) - јавно извођење са публиком
- Ф4** – велики састави и оркестри- јавно извођење са публиком

Говорни снимци

- С1** – играна радио драма (кратак сиже преведен на енглески и интегрални превод дела који се емитује)
- С2** – уметнички документарни програм (кратак сиже преведен на енглески и интегрални превод дела који се емитује)

ТЕЛЕВИЗИЈА

Музички снимци

М - без обзира на састав извођача и врсту извођења

Репортажа

Р - без обзира на састав учесника и врсту извођења

ТВ драма и филм

ДФ - без обзира на састав извођача/глумаца и врсту извођења

Серијски играни програм, СИП

Јавна извођења

Л1 - класична музика

Л2 - остале врсте музике

3.4 БРОЈ СНИМАКА – РАДИО

Сваки јавни медијски сервис који учествује на такмичењу може пријавити до 2 (два) снимка у свакој категорији.

3.4.1 ТРАЈАЊЕ СНИМАКА – РАДИО

Ц1 – до 05 минута

Ц2 – до 05 минута

Ц3 – до 05 минута

Ц4 – до 05 минута

П1 – до 05 минута

П2 – до 05 минута

П3 – до 05 минута

П4 – до 05 минута

Ф1 – до 05 минута

Ф2 – до 05 минута

Ф3 – до 05 минута

Ф4 – до 05 минута

С1 – до 10 минута

С2 – до 10 минута

3.5 БРОЈ СНИМАКА – ТЕЛЕВИЗИЈА

Сваки јавни медијски сервис који учествује на такмичењу може пријавити до 2 (два) снимка у свакој категорији.

3.5.1 ТРАЈАЊЕ СНИМАКА – ТЕЛЕВИЗИЈА

Музички снимци	М – до 05 мин.
Репортажа	Р – до 05 мин.
ТВ драма и филм	ДФ – до 05 мин.
Серијски играни програм	СИП – до 05мин.
Јавна извођења	Л1 – до 05мин. Л2 – до 05 мин.

3.6 ПРАВО УЧЕШЋА имају сви снимци произведени од **26. септембра 2022. године до 12. октобра 2024. године**. Изузетак чине снимци који због примене члана 2.3 нису учествовали на такмичењу.

3.7 ПРИЈАВЉИВАЊЕ се врши формуларом "REGISTRATION FORM" и шаље се на ФТП сервер (**РФ_категирија_име и презиме такмичара**) у формату пдф.

3.8 СВАКИ такмичарски снимак (ЦР) и ТПД образац (пдф) морају бити послати на ФТП сервер (**ЦР_категирија_име и презиме такмичара**), (**ТПД_категирија_име и презиме такмичара**).

Препорука је да сваки такмичарски снимак буде достављен организатору на носачу звука и то на ЦД РОМ, ДВД РОМ, УСБ, ХАРД ДИСК приликом доласка на такмичење.

Подаци о снимку и снимци се сматрају пословном тајном до окончања такмичења.

3.9 ОПРЕМАЊЕ снимака треба да је према приложеним препорукама Техничке комисије ТАКТОНС-а.

3.9.1 ТАКМИЧАРСКИ снимак мора у потпуности одговорати подацима наведеним у формулару "REGISTRATION FORM". Технички неисправан снимак, нетачности или накнадне исправке пре или за време такмичења, повлаче за собом дисквалификацију.

3.9.2 Слањем пријаве на конкурс, односно пријављивањем и слањем снимка, подносилац пријаве (Јавни медијски сервис), прихвата услове из ових Пропозиција ТАКТОНС-а.

3.9.3 Слањем пријаве на конкурс, односно пријављивањем и слањем снимка, подносилац пријаве (Јавни медијски сервис), даје сагласност:

3.9.3.1 да се пријављени снимак преслушава у припреми и током трајања такмичења, као и за време трајања такмичења јавно саопштава у просторијама где се одржава такмичење;

3.9.3.2 у случају да снимак победи у некој од категорија неискључиво је право да се награђени снимак:

а) јавно саопштава путем интернет странице Организатора, односно

интернет странице посвећеној ТАКТОНС-у, на начин који омогућава преслушавање на захтев крајњег корисника, у време и место које он одабере, без могућности преузимања дела на трајни носач (*streaming on demand*) временски и по броју без ограничења,

- б) у целости или у деловима користе у сврхе продукције медијских садржаја Организатора посвећених ТАКТОНС-у, уз неограничено право коришћења и располагања медијским садржајима у којима је садржан снимак, као његов интегрални и неодвојив део.

3.9.4 ОРГАНИЗАТОР има право да све пријављене снимке чува у архивско-документационе сврхе.

3.9.5 Подносилац пријаве гарантује Организатору:

3.9.5.1 да су подаци из пријаве тачни;

3.9.5.2 да је носилац права на пријављеним снимцима;

3.9.5.3 да је тонски снимак објављен на програму јавног медијског сервиса;

3.9.5.4 да су регулисана сва права носилаца ауторског и сродних права на снимку поводом пријављивања и коришћења снимака у складу са Пропозицијама ТАКТОНС-а, те да поводом коришћења снимака у складу са овим пропозицијама Организатор не крши права било којих трећих лица.

3.9.6 ОРГАНИЗАТОР преузима одговорност за чување снимака од тренутка приспећа истих на ФТП сервер ТАКТОНС-а.

3.9.7 СВА КОРЕСПОНДЕНЦИЈА у вези такмичења треба да се адресира на:

- адреса поште:

**Јавна медијска установа „Радио-телевизија Војводине“ (ЗА ТАКТОНС)
Каменички пут 45
21132 Петроварадин
Република Србија**

- адреса електронске поште: taktons@rtv.rs

4. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ

- 4.1 ОРГАНИЗАТОР се обавезује да обезбеди све услове за такмичење прописане Пропозицијама ТАКТОНС-а.
- 4.2 ОРГАНИЗАТОР се обавезује да у унапред описаним условима чува и сачува за време такмичења, сва морална, материјална и техничка права аутора снимака.
- 4.3 УЧЕСНИЦИ се обавезују да пошаљу чланове за жири и то: за РАДИО два члана а за ТВ један члан
- 4.4 **Чланови жирија не могу бити и такмичари у категорији коју и жирирају.** По правилу морају бити тонмајстори, инжењери звука или дизајнери звука.

5. ФОРМУЛАРИ И ДОКУМЕНТА

- 5.1 ОРГАНИЗАТОР ЈЕ ОБАВЕЗАН да у циљу правилног одвијања такмичења припреми следеће формуларе и документа:
- О времену одржавања такмичења и свим потребним роковима;
  - Пропозиције;
  - Формуларе за пријаву снимака на такмичење (REGISTRATION FORM);
  - Обрасце за вредновање снимака на такмичењу;
  - Обрасце описа техничког поступка (ТПД)
- (Пропозиције ће бити постављене на званичној интернет страници организатора и такмичења у формату ПДФ)*
(Сви обрасци, формулари ће бити постављени на званичној интернет страници организатора и такмичења у формату Word document.)
- 5.2 ПО ЗАВРШЕТКУ ТАКМИЧЕЊА доноси се закључни документ о резултатима такмичења, организују се разговори са стручним анализама, искуствима, утисцима итд.
- 5.3 За лакше разумевање докумената, преписке и комуникацију службени језик ТАКТОНС-а ће бити енглески.

НАПОМЕНА:

Такмичарски снимци без приложеног ТПД обрасца изузеће се из конкуренције и биће дисквалификовани.

6. ПОСТУПАК И МЕТОДИКА ВРЕДНОВАЊА СНИМАКА

- 6.1 ОЦЕЊИВАЧКА ТЕЛА - жирије сачињавају чланови који су делегирани из Јавног медијског сервиса који се такмичи, сходно члану 4.3.
- 6.1.1 Организатор именује до 5 (пет) сталних чланова жирија од којих су увек присутна 2 (два) члана на жирирању категорије.

- 6.1.2 Такмичарску комисију чине сви присутни делегирани чланови из Јавних медијских сервиса учесника такмичења.
Такмичарска комисија именује Председника такмичарске комисије.
- 6.1.3 ЖИРИ – За сваку категорију укупан број чланова жирија је 7 а од њих су:
2 стална члана жирија
5 чланова се бира жребом
- Приликом жребања, пожељно је да чланови жирија буду стручњаци за поједине жанрове, категорије. (На пример музичке, драмске или телевизијске снимке да оцењују стручњаци који су искусни у таквим пословима.)
- 6.1.4 Избор чланова жирија, од пријављених кандидата из Јавних медијских сервиса учесника такмичења, верификује Такмичарска комисија за сваку такмичарску категорију.
- 6.2 АРБИТРАЖНА КОМИСИЈА је тело састављено од максимално пет повереника који се бирају од повереника Јавних медијских сервиса учесника на такмичењу с тим да чланови арбитражне комисије не могу бити чланови жирија. Задатак арбитражне комисије је решавање свих спорних ситуација у току такмичења, које могу довести у питање регуларност такмичења. Уколико се установи злоупотреба рада неког од чланова жирија, арбитражна комисија има обавезу да таквог члана жирија суспендује из такмичења, а спорно оцењивање понови накнадним слушањем такмичарских снимака, које оцењује нови изабрани члан жирија. Његова оцена се додаје укупном збиру оцена чланова који су претходно оцењивали снимке у спорној категорији. Суспендованом члану жирија неће бити дозвољено да на идућим ТАКТОНС-има буде члан жирија или Арбитражне комисије. Пожељно је да чланови комисије познају официјелни језик – енглески.
- 6.2.1 У случају спорне ситуације у некој од категорија, приликом оцењивања и сл., чланови жирија за конкретну категорију достављају примедбе Арбитражној комисији у писаној форми најкасније 60 (шездесет) минута након преслушане целе категорије.
- 6.3 ПОСТУПАК ВРЕДНОВАЊА такмичарског снимка изводи се оцењивањем истог по унапред прописаним параметрима за субјективно вредновање квалитета звучних записа.
- 6.4 ЧЛАНОВИ ЖИРИЈА вредновање истог такмичарског снимка обављају истовремено по различитим параметрима, бележећи своје оцене на засебним обрасцима.
- 6.5 ЧЛАНОВИ ЖИРИЈА дужни су своје оцене уписати у обрасце за вредновање одмах по завршеном слушању такмичарског снимка а најдуже у року од 1. (једног) минута.
- 6.6 Оцене се саопштавају на крају такмичарског дела ТАКТОНС-а, на тај начин, што се приказује просечна оцена по снимку.

7. НАГРАДЕ ТАКМИЧЕЊА

У ЦИЉУ ДАЉЕГ подстицања и усавршавања свих делатности на пољу снимања звука, на ТАКТОНС-у се додељују следеће награде:

- по једна награда за сваку од такмичарских категорија за најбоље оцењени снимак (за физичко лице – Тонмајстор/дизајнер звука);
- по једна награда:
  - а) за јавни медијски сервис са највише победа у радијским категоријама и
  - б) за јавни медијски сервис са највише победа у телевизијским категоријама;
- велика награда за најуспешнији РТВ центар – јавни медијски сервис са највише победника (збирно у радијским и телевизијским категоријама);
- награда „Иван Феце“ за Тонмајстор/дизајнер звука чији снимак је остварио највишу просечну оцену.

За ОРГАНИЗАТОРА
Генерални директор

Горан Карацић

Прилог 1

Формат такмичарских снимака

Формати такмичарских снимака на ТАКТОНС-у 2024. године су:

1. за РАДИО – стерео

wave format 48 kHz, 24 бит (ФТП сервер – 30 дана пре почетка такмичења).

Сваки такмичарски снимак је неопходно снимити на ЦД РОМ, ДВД РОМ, УСБ, ХАРД ДИСК и предати организатору приликом доласка на такмичење.

2. за ТЕЛЕВИЗИЈУ – стерео (ФТП сервер – 30 дана пре почетка такмичења)

Такмичарски снимак се шаље у два одвојена фајла и то, аудио: wave format 48 kHz, 24 бит видео: у екстензији **m2v**, без обзира на дубину компресије (10Мб/с, 15Мб/с, 25Мб/с за MPEG формат).

Сваки такмичарски снимак је неопходно снимити на ДВД РОМ, УСБ, ХАРД ДИСК и то тако што један фајл чини видео а други фајл аудио садржај у траженом формату и предати организатору приликом доласка на такмичење.

За радијска остварења:

1.1 Опис начина опремања

1.1.2 Ниво снимања

Тонски материјал је потребно снимити у формату: wav, 24 bit, 48 kHz. Ниво по стандарду: -23 LUFS (standard EBU R128) - Loudness. Максимални дозвољени True Peak ниво: -1dBTP

1.1.3 Мерни тонови

Организатор доставља свим учесницима мерни тон (-9dBFS) за идентификацију левог канала са снимљеним текстом на енглеском у трајању 10с.

Мерни тон је потребно снимити испред такмичарског снимка на следећи начин:

МЕРНИ ТОН	ПАУЗА	ТАКМИЧАРСКИ СНИМАК
10 с	5 с	трајање такмичарског снимка
један фајл		

За телевизијска остварења:

2.1 Опис начина опремања

Мерни тонови

Организатор доставља свим учесницима мерни тон (-9dBFS) за идентификацију левог канала са снимљеним текстом на енглеском у трајању 10с.

Мерни тон је потребно снимити испред такмичарског снимка на следећи начин:

МЕРНИ ТОН	ПАУЗА	ТАКМИЧАРСКИ СНИМАК
10 СЕКУНДИ 75% БАР СИГНАЛА	ЦРНО	ТРАЈАЊЕ ТАКМИЧАРСКОГ СНИМКА
10 с	5 с	трајање такмичарског снимка
један фајл		

Снимак треба на почетку да садржи 10 секунди 75% БАР сигнала, потом 5 секунди ЦРНО.

За време БАР-а на левом каналу треба да буде 1КHz са нивоом од -9dBFS-а, а за време ЦРНОГ треба да је тишина.

2.1.1 Ниво снимања

Тонски материјал је потребно снимити у формату: wav, 24 bit, 48 kHz. Ниво по стандарду: -23 LUFS (стандард ЕБУ Р128) - Loudness. Максимални дозвољени True Peak nivo: -1dBTP

Прилог 2

СТАНДАРДИ

СУБЈЕКТИВНО ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ЗВУЧНИХ ЗАПИСА

1. Подручје примене

Ова препорука представља методску основу за субјективно вредновање снимљеног звука за радио и телевизију.

Препорука је усвојена на основу елемената Препоруке П7 ЈРТ Стандарди из јуна 1984. као и уважавањем елемената ЕБУ препоруке из августа 1997. године.

2. Мерила за вредновање

За процену квалитета снимака препоручује се шестостепена скала оцена. Прилог бр 1. Процена квалитета снимака спроводи се на основу параметара датих у прилогу 2. На основу оцењивања појединачних параметара сваки оцењивач, по субјективном нахођењу, своди једну општу оцену, која непосредно вреднује квалитет приложеног снимка.

3. Начин слушања

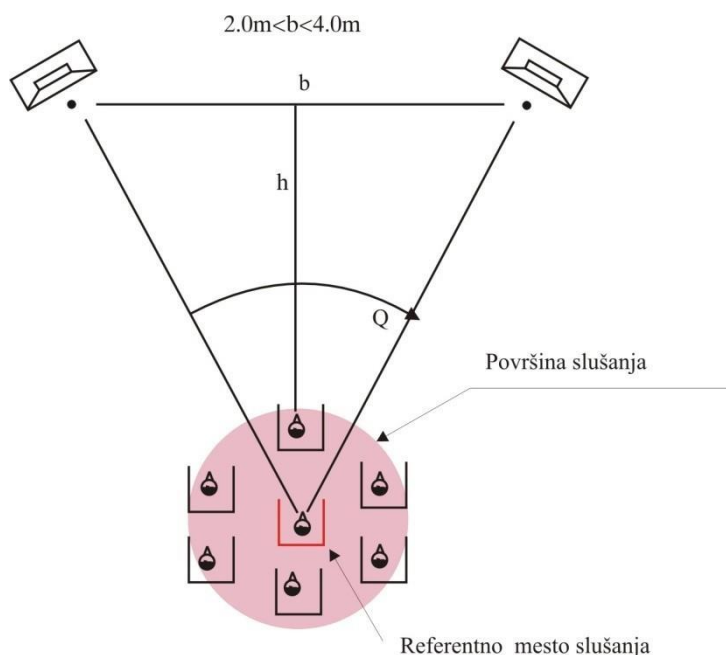
Слушање се обавља у акустичко-технички контролисаним условима, према препорукама ЕБУ, препорука Р22.

Оцењивањем се могу бавити људи који непосредно раде, на професионалан начин, у производњи звучних записа, нормалног здравственог стања у погледу слушних способности и да пре оцењивања нису излагани повећаној буци.

Сама позиција оцењивача дефинисана је на основу препоруке ЕБУ документ ТЕСН 3276, прилог 1.

По овој препоруци највише је дозвољено 7 (седам) оцењивачких места у стерео зони слушања која је кружног облика са полупречником од 0,7 м.

Ширина стерео базе је од 2 до 4 метра, а центар слушања или идеално место је на 0.9 м умношка ширине базе. Угао је 60 степени. (према приложеној скици)

4. Мерења

Пре почетка слушања потребно је обавити објективна акустичка мерења која обухватају: време реверберације, фреквенцијски одзив мониторских звучника, утицај студија на репродукцију итд., у складу са препорукама EBU TECH 3276, одељак 2.

5. Оцењивање

Оцене се уписују у оцењивачки лист који оцењивачи добијају непосредно пре сеансе. Изглед листа је у прилогу бр. 3. У лист се уписује име и презиме оцењивача и назив РТВ центра, позиција седења (1-7), датум оцењивања. Оцењивач верификује образац својим потписом.

Прилог 3

Скала оцена за апсолутно вредновање

За процену квалитета, односно перцептибилности недостатака или сметњи, препоручује се шестостепена скала оцена:

Значење појединих параметара		Подручје оцена код усредњавања
Оцена квалитета	Оцена сметњи	
1 Лоше	Набројани недостаци веома сметају, непрекидно	1,00.....1,49
2 Једва довољно	Многи недостаци јасно сметају, често	1,50.....2,49
3 Употребљиво/довољно	Бројни недостаци помало сметају, повремено	2,50.....3,49
4 Добро	Неколико недостатака се запажа, који повремено сметају	3,50.....4,49
5 Врло добро	Неколико недостатака се запажа, који не сметају	4,50.....5,49
6 Извредно	Недостаци се уопште не запажају	5,50.....6,00

Прилог 4

Главни параметри и помоћни параметри

ГЛАВНИ ПАРАМЕТРИ	ПОМОЋНИ ПАРАМЕТРИ	ПРИМЕРИ
1. Утисак о простору	Хомогеност звука у простору Реверберантност Акустички баланс Перспектива Приказ величине студија	Осећај реверберације у простору (превише/суво) Однос директног и индиректног звука Превелики/премали простор
2. Стерео утисак	Баланс Стабилност звучне слике Ширина звучне слике Прецизност локализације Локализација средине	Широко/уско Прецизно/непрецизно Појава скоковитих прелаза
3. Прозрачност	Дефинисаност звучног извора Временска прозрачност Разумљивост текста	Јасно/мутно маскирање
4. Равнотежа звука	Дефинисаност звучног извора Динамички опсег Избалансираност гласноће	Сувише гласан/сувише тих извор звука Компримован звук/ Природна равнотежа
5. Боја звука	Боја звука Прелазне појаве	Мутно/оштро Тамно/светло Топло/хладно
6. Шумови и сметње	Присутност феномена као што су електронски шум, бука публике, битна (дигитални бит) грешка, изобличења итд.	Присутне сметње и шумови/нису присутне сметње и шумови
7. Ефекти	Оцењује се код радио и ТВ драме!	Ефекти су у функцији дела Ефекти нису у функцији дела Нарушавају уметничку конструкцију Доприносе уметничкој и редитељској концепцији
8. Општи утисак	Уписује се једна оцена која уважава претходне параметре	

Дефиниција главних и помоћних параметара

АКУСТИЧКИ БАЛАНС

Представља субјективни утисак о односу између директног и индиректног звука.

АКУСТИЧКИ ШУМ

Нежељени звуци који потичу од разних уређаја у акустичком простору, као што су уређаји за климатизацију простора, померање столица, спољашња бука итд.

ОСЕЋАЈ ВЕЛИЧИНЕ ПРОСТОРА

Субјективни утисак о привидној величини простора, стварној или вештачки обликованој уз помоћ додатних уређаја, у односу на модел очекивања.

БИТНА ГРЕШКА

Дискретан шум или изобличење проузроковано дигиталним системом.

УТИСАК О ДУБИНИ ПРОСТОРА

(Depth perspective): Субјективни утисак о дубини звучне слике однос предњи план, други план. (Приликом оцењивања морају се имати у виду и услови слушања који могу утицати на додатну појаву просторног утиска нарочито код двоканалног стерео снимања.)

БАЛАНС ПО ПРАВЦУ

Субјективни утисак о изворима звука у оквиру звучне слике који могу бити постављени на начин који доприноси избалансираности звучне слике.

ИЗОБЛИЧЕЊА

Погоршање квалитета звука проузроковано нелинеарношћу система за снимање или репродукцију звука.

ДИНАМИЧКИ ОПСЕГ

Субјективни осећај односа између најгласнијег и најтишег нивоа у току репродукције, у зависности од очекивања слушаоца у односу на презентовани програмски материјал.

ИЗОБЛИЧЕЊА

Изобличења која су настала као последица електро-акустичког преносног ланца или уређаја за процесирање звука, као што су шумови, пуцкетања, кликови, нелинеарна изобличења, итд.

ЕЛЕКТРО-АКУСТИЧКИ ШУМОВИ И СМЕТЊЕ

Одсутност свих могућих нежељених звукова у звучној слици као што су акустички шумови, жагор публике, битне грешке, изобличења разних врста, итд.

ХОМОГЕНОСТ ЗВУЧНОГ ПРОСТОРА

Субјективни утисак о звучном простору и комплетној хомогености звучне слике, непријатан осећај више него једног простора.

РАЗУМЉИВОСТ

Могућност разликовања изговорених речи или певаног текста.

ЛОКАЛИЗАЦИЈА

Субјективни утисак да се сви звучни извори у оквиру звучне слике могу прецизно позиционирати.

БАЛАНС ГЛАСНОЋЕ

Субјективни утисак о релативним односима снага различитих звучних извора.

ОПШТИ УТИСАК

Субјективно вредновање општег утиска на основу претходних параметара који су утицали да добијемо тоталну звучну слику каква јесте као интеракција различитих компонената које утичу на општи утисак о квалитету једне звучне слике.

БУКА ПУБЛИКЕ

Субјективни утисак о томе колико публика смета у праћењу звучне слике.

РЕВЕРБЕРАЦИЈА

Субјективни утисак о природном или вештачком индиректном звуку.

ПРЕЛАЗНЕ ПОЈАВЕ

(Sound attack): Субјективна оцена о транзијентним појавама.

ЗВУЧНИ БАЛАНС

Субјективни утисак о односу појединачних извора звука према генералној, општој звучној слици.

БОЈА ЗВУКА

Субјективни утисак о сваком звучном извору унутар звучне слике укључујући све његове хармонике у спектру.

БОЈА РЕВЕРБЕРАНТНОГ ЗВУКА

Субјективни утисак о промени природне боје звука у односу на просторну позицију самог извора укључујући и вештачку реверберацију.

ШИРИНА ЗВУЧНЕ СЛИКЕ

Субјективни утисак о ширини звучне слике у стерео звучном пољу.

ДЕФИНИСАНОСТ ЗВУЧНОГ ИЗВОРА

Субјективни утисак о положају различитих инструмената или гласова који се истовремено појављују у стерео бази и могућност њихове идентификације.

ВЕРОДОСТОЈНОСТ

Субјективни утисак о положају извора звука у односу на њихову стварну позицију.

СТЕРЕО УТИСАК

Субјективни утисак о звучној слици у односу на модел очекивања.

БОЈА

Субјективни утисак о тачној представи различитих карактеристика звука.

ПРОЗРАЧНОСТ (ТРАНСПАРЕНТНОСТ)

Субјективни утисак о свим детаљима у звучној слици који могу бити јасно уочени.

УТИСАК О ПРОСТОРУ

Субјективни утисак о томе да ли је дело смештено у одговарајући простор, према моделу очекивања.

ЕФЕКТИ

Субјективни утисак о доприносу ефеката у радио и ТВ драми као значајног фактора који доприноси или нарушава драмску конструкцију.

Прилог 5

Оцењивачки лист

ОЦЕЊИВАЧКИ ЛИСТ							
ИД	Категорија					Датум	
Место слушања (1-7) ☐	Остале информације:						
Параметри	Оцене: уписати знак X						Запажања
	1	2	3	4	5	6	
1. Просторни утисак							
2. Стерео утисак							
3. Прозрачност							
4. Равнотежа звука							
5. Боја звука							
6. Шумови и сметње							
7. Ефекти (користити само код радио и тв драме)							
8. Општи утисак							
Јавни медијски сервис:				Потпис оцењивача:			
_____				_____			

Прилог 6

ПРИЈАВА

ИД

Јавни медијски сервис:
Наслов дела:
Име аутора:
Извођачи:
Име и презиме тонмајстора/дизајнера звука:
Датум и место снимања:

Трајање снимка (мм:сс):

Радио: ☐	Ц1 ☐	Ф1 ☐	ТВ: ☐	М ☐
	Ц2 ☐	Ф2 ☐		Р ☐
	Ц3 ☐	Ф3 ☐		ДФ ☐
	Ц4 ☐	Ф4 ☐		СИП ☐
	П1 ☐			Л1 ☐
	П2 ☐	С1 ☐		Л2 ☐
	П3 ☐	С2 ☐		
	П4 ☐			

Техника снимања:

Садржај и посебни додаци:

Датум пријављивања:

ТЦД

ИД

СКИЦА МИКРОФОНСКЕ ПОСТАВКЕ

МЕСТО СНИМАЊА: _____

ДИМЕНЗИЈЕ ПРОСТОРА _____ m²   V = _____ m³

СРЕДЊЕ ВРЕМЕ РЕВЕРБЕРАЦИЈЕ: t = _____ sec.

МИКС ПУЛТ: _____

УРЕЂАЈИ ЗА СНИМАЊЕ: _____

НАЧИН СНИМАЊА:

ВИШЕКАНАЛНО

ААД

ПОСТПРОДУКЦИЈА

АДД

МАСТЕРИНГ

ДДД

ПОМОЋНИ УРЕЂАЈИ: _____

ПОСЕБНЕ НАПОМЕНЕ: _____

Јавни медијски сервис: _____

Датум: _____

Аутор: _____